

J-Testy – Uživatelská dokumentace

**Dokumentace k instalaci a používání
programu J-Testy**

Jaroslav Kačer

J-Testy – Uživatelská dokumentace: Dokumentace k instalaci a používání programu J-Testy

Jaroslav Kačer

Copyright © 2005 Kačer.BIZ

Obsah

1. Stručný přehled vlastností programu J-Testy	1
Hlavní výhody	2
Požadavky na hardware a software	2
2. Instalace	4
Instalace z CD	4
Instalace z Internetu	5
Deinstalace	6
3. První spuštění	7
První spuštění Správce centrálního datového skladu	7
První spuštění Programu klientské stanice	7
4. Přehled možností a ovládání programu	9
Ovládání Správce centrálního datového skladu	9
Ovládání Programu klientské stanice	9
Režim hlavního administrátora	10
Režim správce dat	10
Režim vedoucího pracovníka	13
5. Přizpůsobení tiskových sestav	15
6. Podpora	16

Kapitola 1. Stručný přehled vlastností programu J-Testy

J-Testy je software pro periodické přezkušování pracovníků z různých oborů, které se týkají jejich pracovní činnosti.

Pravidelné ověřování znalostí o právních a ostatních předpisech k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci patří dle Zákoníku práce, par. 133, odst. 1, písmeno e, k základním povinnostem každého zaměstnavatele. Dle paragrafu 136a, odst. 4, Zákoníku práce je každý zaměstnavatel povinen organizovat nejméně jednou v roce prověrky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci na všech pracovištích a zařízeních zaměstnavatele. Posláním softwaru J-Testy je plnění těchto povinností zaměstnavatele v maximální možné míře zautomatizovat, zefektivnit a standardizovat.

Testy probíhají formou výběru množiny správných odpovědí ze všech dostupných odpovědí. Každý test je sestaven individuálně na základě definice tzv. *testového profilu*. Definice testového profilu předepisuje, z jakých okruhů otázek a v jakém poměru se budou testové otázky čerpat. Definice též určuje některé další vlastnosti testu, například minimální nutnou hranici pro úspěšné absolvování.

Tzv. *okruhy otázek* jsou množiny testových otázek, které se vztahují ke společnému tématu. Kombinací okruhů otázek vznikají testové profily, podle kterých se sestavují a spouští testy. V každém testovém profilu může být zastoupen různý počet různých okruhů otázek. Každý testový profil též předepisuje, jaké množství otázek se má z příslušných okruhů otázek vybrat. Vzájemné pořadí otázek i pořadí odpovědí v rámci jedné otázky jsou při každém sestavení testu nahodile promíchány. Čas na zodpovězení otázky může být omezen.

Přístup do systému J-Testy je umožněn pouze zaregistrovaným uživatelům po zadání jejich uživatelského jména a hesla. Uživatelé se dělí do tří skupin. Tzv. *správci dat* mají pravomoc sestavovat a editovat okruhy otázek a testové profily a provádět testování ostatních zaměstnanců. Tzv. *vedoucí pracovníci* mají právo prohlížet statistiky testů jejich podřízených. *Hlavní administrátor* systému spravuje uživatelská konta správců dat a vedoucích pracovníků. U vedoucích pracovníků též definuje hierarchickou strukturu nadřazenosti/podřazenosti jednotlivých zaměstnanců.

Správci dat mohou dávat *pověření* jiným správcům dat pro přístup k jimi vytvořeným okruhům otázek anebo profilům. To umožňuje *snadné využívání jednou pořízených dat* několika různými správci a redukuje celkový čas, který musí organizace vynaložit na přípravu a provedení testů. Správci dat mohou též exportovat a importovat okruhy otázek, čímž je umožněna *snadná výměna dat* mezi různými systémy J-Testy.

Každý systém J-Testy se skládá z programů dvou druhů: z jednoho *správce centrálního datového skladu* a několika *programů klientských stanic*. Klientské stanice jsou se správcem centrálního datového skladu propojeny počítačovou sítí. To umožňuje, aby byl jeden systém J-Testy provozován i na geograficky rozlehlém území. Typické použití ovšem systém nalezne v lokálních počítačových sítích. Každý uživatel má k dispozici ta samá data bez ohledu na to, u které pracovní stanice právě pracuje.

Program J-Testy je napsán v jazyce Java. To zaručuje *stoprocentní přenositelnost* mezi platformami, pro které je k dispozici tzv. běhové prostředí jazyka Java -- Java Runtime Environment, JRE. V současné době je JRE dostupné zdarma pro platformy Windows 2003/XP/2000/NT/Me/98, Linux, Solaris, OS/2 a eComStation, *BSD, Mac OS X a další. Grafické uživatelské rozhraní programu je díky použití jazyka Java na všech platformách naprosto identické. Je dokonce možné, aby v rámci jednoho systému J-Testy běžela každá pracovní stanice anebo správce centrálního datového skladu pod ji-

ným operačním systémem.

Pro svoji činnost nepotřebuje program kromě JRE žádný další software. Není tak potřeba instalovat a konfigurovat například databázový server anebo WWW server. Instalace programu J-Testy tak v podstatě spočívá v jednom kliknutí na WWW stránce. Stažení softwaru, jeho instalaci a integraci do použitého operačního systému provádí program Java Web Start. Pokud nemá uživatel přístup do sítě Internet, je mu k dispozici i klasická instalace na CD.

Hlavní výhody

- *Platformová přenositelnost.* Program je provozovatelný na jakékoliv platformě, pro kterou je k dispozici Java Runtime Environment (JRE) verze 1.4 nebo vyšší. JRE je zdarma k dispozici pro operační systémy Windows 2003/XP/2000/NT/Me/98, Linux, Solaris, OS/2 a eComStation, *BSD, Mac OS X a další.
- *Architektura Klient/Server* umožňuje *simultánní přístup množství uživatelů* ke sdíleným datům v jednom okamžiku.
- *Uživatelé* programu mohou být *roztroušeni kdekoliv po světě* a pracovat se společnými daty prostřednictvím sítě Internet.
- Není potřeba *žádný databázový ani webový server*.
- *Snadná instalace přímo ze sítě Internet* pomocí technologie Java Web Start. Instalace programu se provede kliknutím na odkaz na webové stránce. K dispozici je i klasická instalace z CD, pokud nemá cílový počítač přístup k síti Internet.
- *Intuitivní grafické uživatelské prostředí*, konzistentní napříč všemi platformami.
- Jednoduché *sdílení dat na základě pověření* vlastníků dat jiným uživatelům redukuje úsilí nutné k sestavování testů na nezbytné minimum. Lze navíc použít *funkce exportu a importu*, které umožňují přenos dat mezi jednotlivými systémy J-Testy.

Požadavky na hardware a software

- Paměť RAM: Doporučeno 256 MB anebo více
- Místo na pevném disku:
 - Pro JRE během instalace: 110 MB
 - Pro JRE po skončení instalace: 70 MB
 - Pro program J-Testy: 10 MB
- Rozlišení obrazovky:
 - Minimum: 1024×768 bodů
 - Doporučeno: 1280×1024 bodů
- Klávesnice, myš, doporučená tiskárna

- Připojení na Internet síťovou kartou anebo modemem pro instalaci z WWW
- Jednotka CD-ROM pro instalaci z CD
- Operační systém: Windows 2003/XP/2000/NT/Me/98, Linux, Solaris, OS/2 a eComStation, *BSD, Mac OS X nebo i jiný
- Java Runtime Environment: Verze 1.4 nebo novější

Kapitola 2. Instalace

Software J-Testy lze na cílový počítač nainstalovat dvěma způsoby: z dodaného CD či z Internetu. Oba způsoby si jsou naprosto rovnocenné a záleží pouze na Vás, jaký si vyberete.

Oběma metodami můžete nainstalovat jak Správce centrálního datového skladu, tak i Program klientské stanice.

Instalace z CD

Instalace z CD je použitelná výhradně na systémech typu Windows. Na jiných operačních systémech je nutno použít instalaci z Internetu. Instalace je založena na technologii Microsoft Installer, která je dostupná v systémech Windows 2003, Windows XP, Windows 2000 a Windows Me. Pro starší systémy Windows 98 a Windows 95 je Microsoft Installer k dispozici zdarma na stránkách společnosti Microsoft
[<http://www.microsoft.com/downloads/details.aspx?displaylang=en&FamilyID=CEBBACD8-C094-4255-B702-DE3BB768148F>]. Systémy Windows 3.11 a starší není již podporován.

Postup pro instalaci je následující:

1. Vložte CD do mechaniky. Windows automaticky otevrou v aplikaci Internet Explorer úvodní stránku.
2. Úvodní stránku si pečlivě pročtete a poté přejděte na sekci „Fáze instalace“.
3. Pokud ještě není na Vašem počítači nainstalováno běhové prostředí jazyka Java (JRE, Java Runtime Environment), vyberte první volbu: „Instalace Java Runtime Environment“. Instalace trvá přibližně pět minut. Pokud si jste jisti, že je již na počítači nainstalován JRE verze 1.4 anebo vyšší, můžete tento krok přeskočit.
4. Dalším krokem je instalace Správce centrálního datového skladu. Tento krok proved'te pouze na serveru, nikoliv na klientských stanicích. Typicky bude instalován pouze jeden Správce na jedné organizační jednotce. Před instalací si řádně promyslete, na jaký počítač Správce nainstalujete. K tomuto počítači musí mít přístup po síti všechny stanice, na kterých budou nainstalovány klientské programy.
5. Během instalace Správce centrálního datového skladu se instalátor dotáže na cílovou cestu. Přednastavená cesta je `C:\Program Files\J-Testy` a není třeba ji za normálních podmínek měnit. Žádné další vstupní informace instalátor nepožaduje.
6. Po skončení instalace se na pracovní ploše vytvoří ikona s šálkem horké kávy a nápisem „J-Testy Server“ a číslem verze. Ta samá ikona se vytvoří i v menu „Start“ / „Programy“ / „J-Testy“.
7. Zcela stejným postupem se nainstaluje i program klientské stanice. Tento program nainstaluje na každý počítač, kde chtějí program používat koncoví uživatelé. Program klientské stanice může být nainstalován i na počítači, kde je již nainstalován Správce centrálního datového skladu. Nápis u ikony bude tentokrát „J-Testy Klient“ a číslo verze.
8. Volitelně lze stejným způsobem nainstalovat i konvertor dat z formátu TOT do čistého textu.
9. Volitelně lze v sekci „Uživatelská dokumentace“ prohlížet anebo uložit tuto uživatelskou doku-

mentaci. Dokumentaci lze prohlížet on-line z CD ve formátu HTML anebo ji uložit na pevný disk pro pozdější využití.

10. Po skončení instalace zavřete úvodní okno prohlížeče a vyjměte CD z mechaniky.

Všechny nainstalované programy jsou zaregistrovány v systému Windows a jsou viditelné v okně „Přidat nebo odebrat programy“ aplikace Ovládací panely.

Instalace z Internetu

Tento typ instalace je použitelný pro jakýkoliv počítač, který má přístup k síti Internet a pro jeho operační systém existuje webový prohlížeč a Java Runtime Environment.

Postup pro instalaci je následující:

1. Otevřete webový prohlížeč a přejděte na stránku s instalací programu J-Testy pro společnost ČEZ [<http://www.kacer.biz/cs/j-testy/install/cez/>]. Přístup na tuto stránku je chráněn. Ke vstupu je třeba znát uživatelské jméno a heslo. Zaměstnanci společnosti ČEZ se tyto nutné údaje v případě potřeby dozvědí od Ing. Josefa Bělohavého [<mailto:belohlj1.uke@mail.cez.cz>] (tel. +420.474.324.035), koordinátora projektu J-Testy.
2. Webový prohlížeč nejdříve zkontroluje, zda je na Vašem počítači nainstalováno Java Runtime Environment (JRE), a vypíše výsledky. Pokud JRE ještě nainstalováno není, budete odkázáni na webovou stránku společnosti Sun, ze které je možno JRE jednoduše nainstalovat.
3. Kliknutím na odkaz „Nainstalovat Správce centrálního datového skladu“ spustíte instalaci Správce pomocí programu Java Web Start. Obdobně kliknutím na odkaz „Nainstalovat Klientský program“ spustíte instalaci programu klientské stanice. Program Java Web Start je součástí JRE a je určen k instalaci softwaru ze sítě Internet.
4. Vybraný program se začne stahovat z Internetu. Stahování může v závislosti na rychlosti Vašeho připojení trvat až desítky minut.
5. Poté, co je vybraný program kompletně stažen, provede Java Web Start kontrolu, zda nebyl stažený program při stahování poškozen anebo zda nebyl jeho obsah úmyslně napaden. Za tímto účelem je program digitálně podepsán. Detaily použité k digitálnímu podpisu si můžete zobrazit klepnutím na tlačítko Details.

Zkontrolujte prosím, zda certifikát použitý k digitálnímu podepsání obsahuje následující údaje:

- Vlastník / Owner: CN=Jaroslav Kačer, OU=Java Software Department, O=Kačer.BIZ, L=Smolnice, ST=Unknown, C=CZ.
- Vydavatel / Issuer: CN=Jaroslav Kačer, OU=Java Software Department, O=Kačer.BIZ, L=Smolnice, ST=Unknown, C=CZ.
- Sériové číslo / Serial number: 41f5596f.
- Platnost od do / Valid from: Mon Jan 24 21:24:15 CET 2005 until: Tue Jan 24 21:24:15 CET 2006.
- Otisk certifikátu metodou MD5 a metodou SHA1 / Certificate fingerprints:
MD5: 90:67:F8:1E:D9:3A:BA:FB:EE:7E:0F:5F:FE:96:40:4B.

SHA1: 4F:0F:29:49:26:7C:E2:1B:97:FB:12:AB:F1:85:F2:97:B4:9A:92:4F.

Pokud se všechny údaje shodují, můžete program bez obav spustit kliknutím na tlačítko Start. V opačném případě program nespouštějte a okamžitě kontaktujte výrobce!

Tyto údaje jsou platné pouze do ledna roku 2006. Poté bude certifikát obnoven a jeho hodnoty se změní.

6. Vybraný program bude po stisku tlačítka Start spuštěn.
7. Při spuštění se program Java Web Start otáže, zda si přejete spouštěný program integrovat do Vašeho operačního systému. Integrací se rozumí vytvoření ikony na pracovní ploše a v menu „Start“. Pokud odpovíte kladně, bude možno v budoucnu program spouštěn poklepáním na jeho ikonu na ploše anebo jeho vybráním v menu „Start“. Pokud odpovíte záporně, budete muset program spouštěn prostřednictvím programu Java Web Start. Pozor! Pokud používáte JRE verze 1.5 anebo vyšší, dotaz na integraci se nemusí objevit. Dotaz se objeví pouze v tom případě, že je to administrátorem systému povoleno v aplikaci Java Control Panel. Tuto aplikaci naleznete ve Windows v Ovládacích panelech, v ostatních operačních systémech je umístění závislé na použitém OS a na místní konfiguraci.
8. Není vyloučeno, že se bude při dalších spuštěních program dotazovat na uživatelské jméno a heslo. Tento dotaz můžete ignorovat.

Po skončení instalace je vybraný program zaregistrován v programu Java Web Start a můžete jej kdykoliv odinstalovat.

Deinstalace

Jak Správce centrálního datového skladu tak i Program klientské stanice lze po instalaci kdykoliv odinstalovat.

Pokud byla použita CD instalace, lze programy odinstalovat v okně „Přidat nebo odebrat programy“ aplikace Ovládací panely. Vyberte program, který chcete odinstalovat, a klikněte na tlačítko Odebrat. Po potvrzení bude program ze systému odebrán. Kdykoliv později jej lze opět nainstalovat.

Pokud byla použita instalace z Internetu, lze programy odinstalovat pomocí aplikace Java Web Start. Myší vyberte aplikaci, kterou chcete odinstalovat, a v menu Application vyberte položku Remove Application. Program bude ihned odinstalován. Kdykoliv později jej lze opět nainstalovat.

Kapitola 3. První spuštění

Jak Správce centrálního datového skladu (dále Server), tak i Program klientské stanice (Klient) potřebují při svém prvním spuštění na daném počítači, aby uživatel nastavil několik málo parametrů. Tyto parametry se zaznamenají do systémových nastavení a při následných spuštěních programu budou automaticky použity bez dotazování uživatele.

Parametry zadané uživatelem při prvním spuštění se ukládají do oblasti, která je běžně nedostupná. Tato oblast je závislá na použitém operačním systému. Na systémech Windows jsou využívány registry, na jiných operačních systémech může být použit například adresář `prefs\.userPrefs` v adresáři JRE anebo v domovském adresáři uživatele, případně zcela jiná ukládací oblast.

První spuštění Správce centrálního datového skladu

Při svém prvním startu vyžaduje server zadání těchto parametrů:

Adresář pro datové soubory	Do tohoto adresáře budou zapisována data, která server spravuje. Uživatel, který nainstaloval server, musí mít do tohoto adresáře právo na vytváření nových souborů, na jejich čtení a modifikaci. Adresář lze přímo vepsat do vstupního pole anebo vybrat po stisku tlačítka Vybrat adresář.
Heslo administrátora	Heslo administrátora je třeba zadat dvakrát, oba dva tvary se musejí shodovat. Tím se snižuje pravděpodobnost zadání špatného hesla například z důvodu překlepu. Toto heslo opravňuje hlavního administrátora k přihlášení do programu. Heslo nemůže být žádným způsobem zvenku změněno, pouze samotným administrátorem po přihlášení.
Popis serveru	Za popis serveru je možné zadat libovolný text, který bude server v lidsky čitelné formě identifikovat.

Po úspěšném zadání všech požadovaných parametrů založí server nový datový sklad a spustí se. Od této chvíle je server připraven k práci.

První spuštění Programu klientské stanice

Klient vyžaduje, podobně jako server, při prvním spuštění zadání těchto parametrů:

Adresa serveru	Zde je nutné uvést doménové jméno nebo IP adresu počítače, na kterém běží server. Zbytek URL se doplní automaticky prefixem „ <code>rmi://</code> “ a suffixem obsahujícím pevně dané číslo portu a jméno služby. Jméno počítače, na kterém běží server, lze jednoduše zjistit v hlavním okně běžícího serveru v oblasti „Parametry serveru“, položka „URL serveru“. Z této hodnoty stačí vzít prostřední část mezi „ <code>rmi://</code> “ a „ <code>:1009</code> “ a vepsat do vstupního pole klienta.
----------------	--

Popis klienta

Zde lze uvést libovolný text, který bude v lidsky čitelné podobě identifikovat počítač, na kterém běží tento klient.

Po zadání hodnot je třeba provést otestování správnosti zadané adresy. Po stisku tlačítka Otestovat nastavení se program pokusí spojit se serverem. Pokud je pokus úspěšný, zpřístupní se tlačítko OK a lze pokračovat spuštěním klienta. V opačném případě může uživatel adresu opravit a znovu provést test nastavení anebo program ukončit.

Pokus se program ukončí bez zadání správných hodnot, při příštím spuštění bude zadání těchto hodnot opět vyžadovat.

Kapitola 4. Přehled možností a ovládání programu

Ovládání Správce centrálního datového skladu

Samotný Správce centrálního datového skladu (dále Server) neumožňuje uživateli provádět žádné konfigurační ani jiné akce; veškeré ovládání je třeba provádět přes Program klientské stanice. Okno serveru tak pouze zobrazuje aktuální konfiguraci serveru, seznam připojených uživatelů a záznam o činnosti serveru.

Mezi zobrazenými parametry serveru je uveden kupříkladu popis serveru zadaný hlavním administrátorem při instalaci, verze serveru, úplná cesta k datovému skladu (též zadána administrátorem), počet aktuálně připojených uživatelských stanic a přihlášených uživatelů a URL serveru. Toto URL lze použít při prvotní konfiguraci programu klientské stanice, jak je popsána v kapitole „První spuštění Programu klientské stanice“

V tabulce připojených stanic je pro každou připojenou stanicí uveden její popis, IP adresa stanice a Login ID aktuálně přihlášeného uživatele. Pokud není právě žádný uživatel přihlášen, je zobrazen popis „,nepřihlášen>“.

Pravá část serverového okna zobrazuje seznam nejdůležitějších akcí, které jsou serverem prováděny. Zobrazují se například přihlášení a odhlášení uživatelů, změny hesel, periodická uložení datového skladu a některé jiné zprávy.

Server lze kdykoliv ukončit stiskem tlačítka Ukončit server. Pokud nejsou k serveru připojeny žádné stanice, ukončení proběhne okamžitě. V opačném případě je obsluha varována před následky ukončení serveru v této situaci, ukončení je ale stále možné.

Ovládání Programu klientské stanice

Program klientské stanice (dále Klientský program) lze úspěšně spustit pouze tehdy, když je už spuštěn server. Klientský program se při každém spuštění snaží lokalizovat server na adrese, která byla zadána a ověřena při prvním spuštění. Pokud lokalizace serveru neuspěje, klientský program se ukončí. Pokud lokalizace serveru proběhne v pořádku, klientský program se k serveru připojí a zobrazí uživateli přihlašovací okno.

Přihlašovací okno obsahuje tři záložky, přičemž každá z nich slouží k přihlášení jiného typu uživatelů. Jedna záložka je vyhrazena pro hlavního administrátora systému J-Testy. Druhá záložka je vyhrazena pro správce dat. Třetí záložka je vyhrazena pro vedoucí pracovníky. Hlavní administrátor a správci dat se identifikují svým Login ID, vedoucí pracovníci svým osobním číslem, které je přiděleno zaměstnavatelem. Všechny tři skupiny uživatelů musejí uvést pro úspěšné přihlášení správné heslo. Pokud není heslo uvedeno správně, program uživatele nepřihlásí.

Pro hlavního administrátora a vedoucí pracovníky se vždy aplikuje omezení jednoho přihlášení v jednom čase. Znamená to, že tyto dvě skupiny uživatelů nemají povoleno přihlásit se v jednom čase z několika různých pracovních stanic. Server takové vícenásobné přihlášení odmítne, i když by heslo bylo zadáno správně. Pro správce dat toto omezení neplatí, neboť vícenásobné přihlášení je potře-

ba pro současné vykonávání testů na několika počítačích současně.

V okamžiku, kdy programu uživatele přihlásí, se přihlašovací okno skryje a zobrazí se okno specifické pro typ přihlášeného uživatele, ve kterém vidí jemu určené informace.

Režim hlavního administrátora

Posláním hlavního administrátora je správa ostatních uživatelů. Tomuto poslání je přizpůsobeno hlavní okno administrátora. Na záložkách „Správci dat“, „Hierarchie pracovníků“ a „Moje nastavení“ je administrátorovi umožněno definovat správce dat, definovat pracovníky identifikované osobním číslem a jejich vzájemné vztahy a konečně měnit nastavení svého vlastního účtu.

Na záložce „Správci dat“ je zobrazen seznam existujících správců dat, kteří se mohou přihlásit do systému J-Testy. Administrátor zde může vytvořit nového správce dat, vymazat existujícího anebo změnit data určitého správce dat. Lze provést změnu hesla, změnu jména a změnu příjmení. Nelze provést změnu Login ID. Jakmile je jednou správce dat vytvořen, jeho Login ID je s ním spjata navždy.

Pozor! Login ID každého správce dat musí být jedinečné! Pokud již existuje správce dat s Login ID „novak“, nelze vytvořit dalšího správce dat se stejným Login ID. Navíc každý Login ID lze použít pouze jednou. Jakmile je tedy určité Login ID použito, již nikdy v budoucnu nelze vytvořit správce dat se stejným Login ID, byť by byl původní správce dat vymazán.

Na záložce „Hierarchie pracovníků“ je zobrazena stromová hierarchie všech pracovníků identifikovaných osobním číslem. Administrátor opět může vytvářet nové pracovníky, mazat existující pracovníky anebo měnit jejich údaje. Na rozdíl od správců dat lze měnit osobní čísla pracovníků neboť pozice v hierarchickém stromu určují spíše funkce než skutečné fyzické osoby. Díky častým přesunům pracovníků v rámci organizace je tudíž třeba měnit i pracovníky na určitých pozicích stromu.

Na vrcholu hierarchického stromu se nachází abstraktní uživatel „Ředitel“. Tento uživatel ve skutečnosti neexistuje a nemůže se tudíž ani přihlásit. Slouží pouze k tomu, aby byly administrátorovi jasné vztahy i těch pracovníků, kteří žádného nadřízeného nemají.

Pozor! Pokud dojde k vymazání pracovníka, dojde automaticky i k vymazání všech jeho podřízených.

Na záložce „Moje nastavení“ si může administrátor změnit svoje heslo. Toto je jediná možnost změny hesla hlavního administrátora systému J-Testy. Ke změně hesla je třeba správně zadat i doposud platné heslo. Pokud je toto zadáno špatně, změna hesla nebude provedena.

Režim správce dat

Posláním správce dat je připravovat okruhy otázek, sestavovat z nich testové profily a z těchto profilů předkládat zkoušeným testy. V hlavním okně správce dat jsou tak umístěny záložky „Moje okruhy otázek“, „Moje testové profily“ a „Moje nastavení“.

Na záložce „Moje okruhy otázek“ je uveden seznam okruhů, které může správce dat používat coby zdroje otázek pro testové profily. Ne všechny okruhy zde uvedené musejí být ve vlastnictví daného správce dat; některé z nich zde mohou být uvedené proto, že správce dat dostal od jiného správce dat pověření k jeho použití. Použitím se zde rozumí možnost čerpat otázky v okruhu obsažené do vlastních testových profilů. Správce dat, který dostal pověření k okruhu, nemůže tento okruh jakkoliv modifikovat, pouze jej může využívat.

Kromě obvyklých operací vytvoření, editace a vymazání okruhu je zde možno okruhy otázek i ex-

portovat a importovat. Exportní funkce uloží okruh otázek do externího souboru na disk v počítači správce dat. Se souborem je možno dále manipulovat obvyklými postupy, například ho lze poslat elektronickou poštou uživateli na jiném systému J-Testy anebo ho přenést na disketu, CD či jiném médiu. Funkce importu načte dříve exportovaný okruh otázek a začlení ho mezi okruhy správce dat, který funkci importu vyvolal. Tento správce se zároveň stane vlastníkem okruhu otázek.

Pozor! Nelze importovat okruh otázek, který byl dříve exportován na tom samém systému J-Testy. Funkce exportu a importu jsou určeny výhradně pro přenos okruhů otázek mezi různými systémy J-Testy, nikoliv pro přenos dat v rámci jednoho systému. Pokud je třeba sdílet data v rámci jednoho systému mezi několika uživateli, je řešením použití pověření.

Na záložce „Moje testové profily“ je uveden seznam testových profilů, které může správce dat používat. Stejně jako v případě okruhů otázek, ani zde nemusejí být všechny profily ve vlastnictví daného správce dat. Na některé z nich mohl správce získat pověření k použití od jiných správců dat. Takové testové profily nemůže správce dat jakkoliv modifikovat, pouze je může využívat ke spuštění testů a prohlížení výsledků těchto testů.

Test lze spustit buď jeho vybráním v seznamu anebo uvedením jeho Unifikovaného testového čísla (dále UTČ). Toto číslo je v rámci celého systému unikátní pro každý testový profil, tj. žádné dva testové profily nemohou mít stejné číslo. Tato UTČ jsou přidělována centrálně pro celou organizaci a nemělo by se tedy stát, že bude chtít správce dat vytvořit profil s UTČ, které je už použito u jiného profilu.

Test lze spustit také v tzv. „tréninkovém režimu“. V tomto režimu se nezadávají data zkoušeného a ani výsledek testu není nikam uložen, program jej ihned po zobrazení výsledků zapomene.

Na záložce „Moje nastavení“ si může správce dat změnit heslo. K úspěšnému provedení změny hesla je třeba zadat i doposud platné heslo. Případě špatného zadání nebude změna hesla provedena. Alternativně může heslo správce dat změnit hlavní administrátor.

Editace okruhů otázek

Editační režim okruhu otázek se spustí automaticky při vytvoření okruhu otázek anebo při stisku tlačítka Editovat okruh. Editací okno je rozděleno do několika hlavních oblastí: oblasti „Obecná data okruhu otázek“, oblasti „Seznam otázek v okruhu“, oblasti „Hledání v otázkách“ a dvou editačních záložek: „Úprava existující otázky“ a „Nová otázka“.

V oblasti „Obecná data okruhu otázek“ může správce dat změnit základní údaje o okruhu: jeho název, popis a počet bodů za každou jeho otázku. Po stisku tlačítka Pověření lze navíc jednoduše přidělovat pověření k použití editovaného okruhu dalším správcům dat.

V oblasti „Seznam otázek v okruhu“ jsou zobrazeny všechny otázky, které jsou v okruhu aktuálně přítomny. U každé otázky je zobrazeno její pořadové číslo a začátek textu otázky. Pokud uživatel v seznamu otázek nějakou vybere myší, vybraná otázka se ihned zobrazí na záložce „Úprava existující otázky“. Poslední sloupeček tabulky obsahuje indikaci, zda při posledním vyhledávání (viz dále) byl v této otázce nalezen hledaný termín.

V oblasti „Hledání v otázkách“ je zobrazeno vstupní pole pro zadávání hledaného výrazu a tlačítka Hledat a Vyčistit. Stiskem tlačítka Hledat se v seznamu otázek označí zatržením všechny takové, které v textu otázky anebo v textech odpovědí obsahují hledaný termín. Stiskem tlačítka Vyčistit se výsledky posledního hledání skryjí a vyčistí se i vstupní políčko obsahující hledaný termín.

Záložky „Úprava existující otázky“ a „Nová otázka“ jsou téměř identické; první je však určena pro editaci otázek, které se v okruhu již vyskytují, zatímco druhá záložka je určena pro vkládání nových

otázek. Již existující otázku lze z okruhu vyřadit stiskem tlačítka Vyřadit otázku z okruhu. Změny provedené na editačních záložkách se uloží po stisku tlačítka Uložit provedené změny. Případě nové otázky to znamená přidání otázky do okruhu, v případě existující otázky to znamená uložení nových dat.

U každé otázky lze určit počet odpovědí z rozsahu 3-5 odpovědí posuvným jezdcem v oblasti „Počet odpovědí“. Jakmile se takto změní počet odpovědí, příslušná vstupní pole změní svůj stav. Pokud vstupní pole přísluší odpovědi, která je již nad vybraným počtem, pole se stane nepřístupným. V opačném případě se stane přístupným.

Počet správných odpovědí na jednu otázku může být proměnlivý, od jedné správné odpovědi až po celkový počet odpovědí v dané otázce. Není možné mít otázku, která nemá ani jednu správnou odpověď. Při zkoušení je třeba, aby zkoušený vybral jako správné všechny správné odpovědi. V opačném případě bude otázka uznána jako špatně zodpovězená.

Každá otázka může být časově omezena. K tomu slouží přepínač a posuvný jezdec v oblasti „Časový limit“. Povolovaný rozsah je od 30 sekund do 10 minut. Pokud je otázka časově omezena a zkoušený neodpoví včas, otázka bude vyhodnocena jako špatně zodpovězená.

Každé otázce lze volitelně přiřadit obrázek v rastrovém formátu JPEG, GIF nebo PNG. Cestu k obrázku lze buď přímo napsat do vstupního pole v oblasti „Obrázek“ (případně „Otázka“ na záložce „Nová otázka“) anebo lze po stisku tlačítka Vybrat soubor s obrázkem vybrat v okně se seznamem adresářů a souborů na disku. Přiřazený obrázek si lze prohlédnout po stisku tlačítka Zobrazit obrázek.

Editace testových profilů

Editační režim testového profilu se spustí automaticky po vytvoření nového profilu anebo po stisku tlačítka Editovat profil. Editací okno obsahuje tyto záložky: „Obecné informace“, „Kompozice z okruhů“, „Povinné skládání testů“, „Statistiky zkoušek“, „Pověření“ a celkem pět záložek s definicemi tiskových sestav.

Na záložce „Obecné informace“ lze měnit název a popis profilu, UTC profilu a procentuální hranici, která je nutná k úspěšnému absolvování testu sestaveného podle tohoto testového profilu.

Na záložce „Kompozice z okruhů“ se definuje, z kterých okruhů bude profil čerpat otázky. Vlevo jsou zobrazeny všechny dostupné okruhy otázek, vpravo ty okruhy, které již byly vybrány. Při přemístění každého okruhu z dostupných do vybraných je nutno uvést, kolik otázek se z okruhu bude do testu vybírat. Minimum je jedna otázka, maximum je počet otázek v kruhu. Pokud by někdy v budoucnu klesl počet otázek v okruhu pod vybrané množství, budou se některé otázky v testu opakovat.

Na záložce „Povinné skládání testů“ lze definovat seznam pracovníků, kteří budou automaticky kontrolováni, zda v zadaném časovém intervalu úspěšně prošli testem z tohoto profilu. Pracovníky lze do seznamu přidávat individuálně anebo hromadně načtením CSV souboru. Formát tohoto CSV souboru je jednoznačně definován Ing. Janou Venclíčkovou z ČEZ, a.s., Elektrárna Počerady. Pokud načítaný soubor neodpovídá tomuto formátu, nebudou z něj pracovníci načtení. Stiskem tlačítka Ověřit se zkontroluje, zda všichni zaregistrovaní pracovníci v daném časovém intervalu opravdu splnili test z tohoto okruhu. Pokud ne, budou uvedeni ve vygenerovaném seznamu. Ten lze stiskem tlačítka Export/Tisk vytisknout na tiskárnu anebo vyexportovat do jednoho z výstupních formátů; více v kapitole 5 – „Přízpůsobení tiskových sestav“.

Na záložce „Statistiky zkoušek“ jsou uvedeny informace o všech testech, které kdy byly z tohoto profilu skládány, tedy i ty neúspěšné. Ke každému z testů si lze zobrazit informace, případně vytisk-

nout protokol o zkoušce. Ten lze (stejně jako všechny tiskové sestavy) vyexportovat do několika výstupních formátů; více v kapitole 5 – „*Přizpůsobení tiskových sestav*“. Též lze zobrazit tiskovou sestavu se seznamem všech zkoušek, které kdy byly skládány.

Na záložce „Pověření“ může vlastník profilu dávat ostatním správcům pověření k použití profilu. Použitím se rozumí, že podle profilu budou sestavovány a prováděny testy. Přidělování pověření zde funguje zcela stejným způsobem jako přidělování pověření k okruhům otázek; správci dat jsou buď v seznamu dostupných správců anebo v seznamu pověřených správců, mezi kterými se přemísťují tlačítka Dát pověření a Vzít pověření.

Všechny ostatní záložky se vztahují k nastavení tiskových sestav, které bude popsáno v kapitole 5 – „*Přizpůsobení tiskových sestav*“.

Skládání testů

Testová procedura je zahájena správcem dat v jeho hlavním okně na záložce „Moje testové profily“ kliknutím na tlačítko Spustit vybraný test anebo Spustit test s UTČ.

Pokud se nejedná o tréninkový režim, musí správce dat nejdříve zadat údaje o zkoušeném. Po jejich zadání je vše připraveno k testu a zkoušený je na tuto skutečnost upozorněn.

Během testu je zkoušenému nabídnuta vždy jedna otázka, na kterou musí odpovědět. Výběr správných odpovědí se provádí buď myší anebo klávesami s čísly příslušné odpovědi. Zobrazení obrázku v novém okně se provede kliknutím myší na tlačítko Obrázek anebo stiskem klávesy **O**. Na další otázku se přejde stiskem tlačítka Odpovědět a pokračovat anebo stisknutím klávesy **Enter**.

Po zodpovězení otázky je odpověď vyhodnocena a výsledek zobrazen v okénku se zprávou zkoušenému. Tlačítka s odpověďmi se navíc obarví. Pokud tlačítko nemělo být vybráno a skutečně nebylo, jeho barva zůstane světle šedá. Pokud bylo tlačítko vybráno a mělo být vybráno, jeho barva bude světle zelená. Pokud bylo tlačítko nesprávně vybráno (nemělo být vybráno ale bylo) anebo nesprávně nevybráno (mělo být vybráno ale nebylo), barva tlačítka bude červená.

Během testu je zkoušenému v okně s otázkou zobrazován jeho aktuální výsledek, který zahrnuje mimo jiné celkový počet otázek a počet již zodpovězených otázek, celkový počet bodů a počet doposud dosažených bodů, počet zatím dosažených procent a procentuální hranice nutná pro složení testu a jiné.

Po skončení testu jsou zobrazeny výsledky zkoušky. V této chvíli má zkoušející možnost vytisknout protokol o zkoušce a seznam špatně zodpovězených otázek, který může být užitečný zkoušenému k dalšímu procvičování tématu. Pozor! Seznam špatně zodpovězených otázek se poté zapomíná, toto je tedy jediné místo, kdy jej lze vytisknout. Protokol o zkoušce lze vytisknout i kdykoliv později.

Režim vedoucího pracovníka

Posláním vedoucích pracovníků identifikovaných osobním číslem je dohlížet na své podřízené. Podřízení daného pracovníka jsou určeni hlavním administrátorem, který definuje hierarchickou strukturu zaměstnanců. V hlavním okně vedoucího pracovníka jsou zobrazeny tyto tři záložky: záložka „Statistiky podle profilů“, „Statistiky netříděné“ a „Moje nastavení“.

Obě dvě záložky týkající se statistik zobrazují všechny podřízené přihlášeného pracovníka. Za podřízené se v tomto případě považují i nepřímí podřízení, tedy i podřízení podřízených, jejich podřízení atd.

Ke každému podřízenému si může vedoucí pracovník zobrazit všechny testové profily, podle kte-

rých podřízený skládal zkoušku během zadaného časového intervalu. Po vybrání jednoho z výsledných profilů lze zobrazit všechny zkoušky z tohoto intervalu, případně omezené i jiným (užším) časovým intervalem, než jaký byl použit pro první selekci. Výsledek v podobě seznamu zkoušek je zobrazen v pravé části záložek. Ke každé zkoušce lze zobrazit informace o jejím výsledku. Lze také znovu vytisknout protokol o zkoušce anebo ho vyexportovat do několika podporovaných formátů, podrobněji viz kapitola 5 – „*Přizpůsobení tiskových sestav*“.

Obě dvě záložky se od sebe liší tím, že na první jsou zkoušky vybraného pracovníka vždy filtrovány podle určitého vybraného profilu, zatímco na druhé záložce nikoliv. Druhá záložka také postrádá statistiku zkoušek podle daného profilu, neboť tato zde postrádá smysl.

Na záložce „Moje nastavení“ si může pracovník změnit svoje heslo. Ke změně hesla je třeba správně zadat i doposud platné heslo. Pokud je toto zadáno špatně, změna hesla nebude provedena. Alternativně může heslo pracovníka změnit hlavní administrátor.

Kapitola 5. Přizpůsobení tiskových sestav

Všechny tiskové sestavy, které program J-Testy produkuje, jsou plně konfigurovatelné správci dat. Nastavení tiskových sestav se váže vždy k určitému testovému profilu. Každý testový profil tedy může mít jinak vypadající testové sestavy.

Sestavy lze modifikovat v okně „Editace testového profilu“ na záložkách „Protokol o zkoušce“, „Seznam okruhů v protokolu o zkoušce“, „Seznam zkoušek podle profilu“, „Seznam chybně zodpovězených otázek“ a „Seznam pracovníků bez zkoušky“.

Tiskové sestavy jsou definovány pomocí jazyka JRXML, který je vygenerován z metajazyka XML. Při modifikování definic sestav je třeba mít na paměti, že celý obsah bude velmi detailně validován XML parserem a jakékoliv porušení syntaxe jazyka povede k tomu, že vygenerování konkrétní tiskové sestavy skončí chybou. Pro tento případ je na každé záložce s definicí tiskové sestavy tlačítko Načíst předvolené nastavení, které do editační plochy umístí namísto současné definice předvolenou definici, která je otestována a funkční. Po jakékoliv změně, i načtení předvoleného nastavení, je třeba editovanou definici sestavy uložit stiskem tlačítka Uložit nastavení.

Pokud nejste expert na jazyky XML a JRXML, nedoporučujeme provádět rozsáhlejší modifikace definic tiskových sestav. Jediné doporučené změny, které by měl provést každý správce dat u svých profilů, je přepsání textu „Název organizační jednotky“ na skutečný název organizační jednotky, ve které je správce dat zaměstnán.

Pokud přeci jen hodláte více zasahovat do definic tiskových sestav, důkladně si prostudujte dokumentaci na stránkách projektu Jasper Reports [<http://jasperreports.sourceforge.net>], který je na generování tiskových sestav používán. Na stránkách lze nalézt i popis jazyka JRXML včetně popisů všech elementů a jejich atributů.

Pozor! V žádném případě neměňte počet nebo názvy parametrů ani datových polí! Atributy elementů `<parameter>` a `<field>` musejí nutně zůstat beze změn! Jakákoliv změna povede k chybě při generování tiskových sestav. Vyvarujte se i přidání nových parametrů nebo datových polí; i tyto změny by vedly k chybě.

Kapitola 6. Podpora

Uživatelská podpora je poskytována zdarma všem zaměstnancům společnosti ČEZ, a.s. Uživatelskou podporu lze kontaktovat následujícími způsoby:

- E-mailem na adrese info@kacer.biz [mailto:info@kacer.biz].
- Telefonem na čísle +420.723.914.123. Jedná se o placené volání do sítě operátora EuroTel za standardních tarifních podmínek.

Před tím, než kontaktujete uživatelskou podporu, pokuste se prosím vyřešit Váš problém konzultací dokumentace. Teprve pokud zde nenajdete řešení, obraťte se na podporu.

Při kontaktování podpory uveďte, prosím, tyto údaje:

- Vaše jméno, organizační jednotku a kontakt na Vás.
- Vaši softwarovou konfiguraci: Operační systém, verzi JRE, verzi programu J-Testy.
- Místo výskytu problému: Server, klient, instalační procedura, dokumentace, ...
- Co nejpřesnější popis problému: Jaký typ uživatele je přihlášen, jakou činnost provádí, očekávané chování programu, skutečné chování programu, možné chybové hlášení programu anebo operačního systému, ...